ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

РІК XX ЛЮТИЙ 1973 Ч. 3. (222).

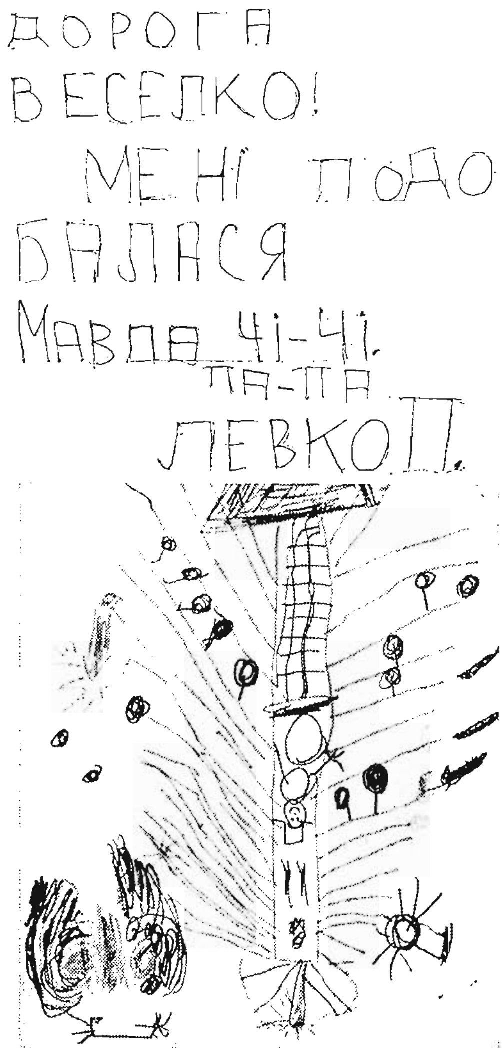

П О Д Я К А

ВСІМ, ЩО ПРИВІТАЛИ НАС З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ, СКЛАДАЄМО ЩИРЕ СПАСИБІ. ЗОКРЕМА ДЯКУЄМО ДІТЯМ СУБОТНЬОЇ ШКОЛИ В КУРІТІБІ, БРАЗИЛІЯ, І НІНІ (3 рогки), ОЛЕСЕВІ (5 років) ТА ЮРКОВІ (6 років) ТКАЧЕНКАМ з НАЄГРА ФОЛЛС У КАНАДІ, ЯКІ ПРИВІТАЛИ НАС СВЯТОЧНОЮ КАРТКОЮ ВЛАСНОЇ РОБОТИ.

Редакція „ВЕСЕЛКИ"

Левко П'ясецький зі Скарборо, Канада, прислав нам малюнок „Янгол засвічує ялинку" й такого листа:

Відповідь Редакції: Дорогий Левку! Дякуємо за гарний малюнок ялинки й янгола та за листа. Напишемо авторці вірша „Пригоди мавпи Чічі п-ні Ганні Черінь, що її твір тобі сподобався. Привіт!

Редакція „Веселки" отримала такого листа: Дорога „Веселко"! До нашої школи ім. М. Грушевського в Торонті, Канада, загостив св. Миколай. Діти радісно зустріли Небесного Гостя піснею „А хто, хто Миколая любить . . ." Діти деклямували гарні вірші. Під проводом учительки С. Луцик учні четвертої кляси виконали сценку з „Веселки" п. н. „На небесній плянеті". Св. Миколай подякував дітям за дбайливо підготоване свято і закликав, щоб діти гарно вчилися, слухали батьків та вчителів і не забували свого народу, Церкви й українських звичаїв. Св. Миколай обдарував дітей дарунками. Діти весело поспішали додому з дарунками.

Леся Козак, угениця 4-ої кляси школи ім. М. Грушевського в Торонті

П.С. При нашій школі є бібліотека. Щоб збільшити її, ми вирішили передплатити „Веселку" й зберігати її річники. З коляди ми призначили 10 дол. на пресовий фонд „Веселки", а 5 дол. — на передплату журналу.

Відповідь Редакції: Дорога Лесю! Дякуємо за допис про гостину св. Миколая у вашій школі. Рішення учнів школи передплатити „Веселку" для шкільної бібліотеки треба привітати.

ДІТИ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ „ВЕСЕЛКИ!" ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ! СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ!"

ВЕСЕЛКА
THE RAINBOW
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 — центів.

Обкладинка роботи Юрія Матушевського

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Published monthly, except June to September Bi monthly at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303

Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Юрій Матушевський — Передвісники весни

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Леся Українка, поруч Шевченка та Франка, належить до найбільших і найкращих українських письменників. Вона написала багато творів, дуже цінних для українського народу. Подібно, як Шевченко і Франко, вона закликає в своїх творах до геройства і боротьби за кращу долю батьківщини-України. Закликає для неї працювати, а в потребі і життя віддати. Не плакати й не нарікати, але боротися — ось до чого кличе Леся Українка.

Народилася вона на Волині 13-го лютого 1871 року, значить понад сто років тому. Вже малою дівчинкою почала писати вірші, вміщуючи їх в українських журналах і газетах. Хоч Леся змалку хворіла на тяжку недугу, вона дуже пильно вчилася і вивчала чужі мови, рідну історію та історію чужих народів. І безперервно писала.

Найкращий твір Лесі — це „Лісова пісня". В цьому творі описує вона красу української природи і свою любов до неї. Леся Українка писала також казки й вірші для дітей: „Біда навчить", „Лелія", „Метелик", „Казка про Оха - Чародія", „Вишеньки", цілу низку віршів „В дитячому крузі". Деякі з цих Лесиних писань для дітей були друковані у „Веселці".

Леся прожила всього 32 роки. Померла 1-го серпня 1913 року і похована в Києві.

Леся УКРАЇНКА

Ілюстрація Едварда КОЗАКА

МАМО ПРИЙШЛА ВЖЕ ЗИМА...

„Мамо, іде вже зима,
Снігом травицю вкриває,
В гаю пташок вже немає . . .
Мамо, чи кожна пташина
В вирій на зиму літає?" —
В неньки спитала дитина.

„Ні, не кожна", — одказує мати, —
Онде, бачиш, пташина сивенька
Скаче швидко отам біля хати, —
Ще зосталась пташина маленька".

„Чом же вона не втіка?
Нащо морозу чека?" —

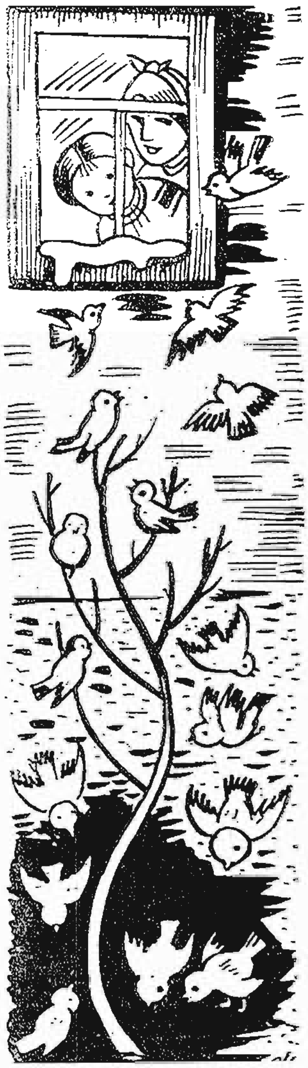
„Не боїться морозу вона,
Не покине країни рідної,
Не боїться зими навісної,
Жде, що знову прилине весна".

„Мамо, ті сиві пташки
Сміливі, напевно, ще й дуже,
Чи то безтурботні такі, —
Чуєш, цвірінькають так,
Мов їм про зиму байдуже!
Бач — розспівалися як!"

„Не байдуже тій пташці, мій синку,
Мусить пташка малесенька дбати,
Де б водиці дістати краплинку,
Де б під снігом поживку шукати".

„Нащо ж співає? Чудна!
Краще шукала б зерна!"

„Спів пташині потіха одна, —
Хоч голодна, співа веселенько,

Розважає пташине серденько,
Жде, що знову прилине весна".

В. ГРЕНДЖА-ДОНСЬКИЙ *Ілюстрації Витовта МАНАСТИРСЬКОГО*

КАЗКА ПРО КОЗУ ТА ВОВКА

Стояла в лісі сіра хатка,
І в тій хатиночці жила
Стара коза і козенятка —
Родина гарна то була.

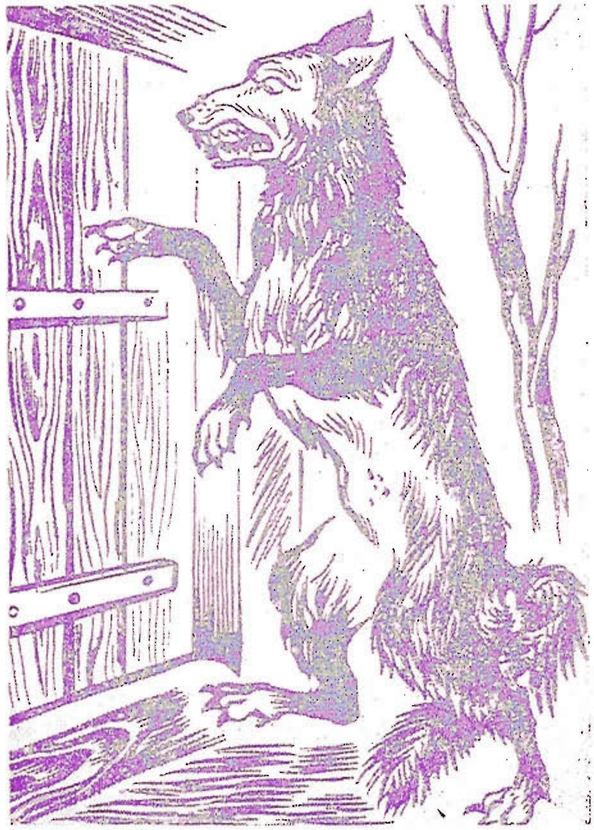
Коза пасеться десь надворі
І лиш борідкою трясе,
А козеняточкам говорить,
Щоб замикали двері все.

Сидять маленькі у хатині
Бадьорі, мудрі хоч куди,
А їх матуся в полонині
Пасеться й ходить до води.

А як наїсться, повертає
Додому, до своїх діток
І здалека до них гукає,
Щоб знали мамин голосок.

А потім до дверей дубових
Підійде і стук-стук ріжком
І до дітей маленьких мовить
Своїм тоненьким голоском:

— Козеняточка,
Серденяточка,
Відімкніть,
Відчиніть,
Ваша мати прийшла,
Молочка вам принесла!

Малі, як голос той почують,
То зараз двері відімкнуть,
Матусю рідну поцілують
І молочка усмак поссуть.

Гуртом пограються на ґанку,
І мати знов іде у гай . . .
Але одного дня ізранку
Все це підслухав вовк-гультяй.

Вовчище хитро притаївся
І, як коза пішла, побіг,
Аж під дверима зупинився
Ще й дряпнув лапою по них.

Почав ще й грюкати дверима,
Що мало їх не поломив,
Сердито засвітив очима
І хриплим голосом завив:

— Козеняточка,
Серденяточка,
Відімкніть,
Відчиніть,
Ваша мати прийшла,
Молочка вам принесла!

Ох, налякав же той вовчище
Маленьких бідних козенят!
Почули вовчий голосище
І зі страху пищать:

— Матуся наша в лузі
Або пішла в лісок,
У нашої матусі
Тоненький голосок.

От, вовк на хитрощі узявся:
Змінити голос захотів,
Козятини поїсти рвався,
Бо третій день уже не їв.

В село забіг хитрун неситий.
— Я піддурю їх, — він сказав,
Почав він цигана просити
Й дуката ще йому додав.

— Ой, цигане, циганчуку,
Ти майстерну маєш руку.
Ой, ковалику любенький,
Викуй мені, викуй
Голосок тоненький!

От, викув циган за дуката
Тоненький голосок, аж гей!
Тоді вернувся вовк до хати,
Застукав знову до дверей:

— Козеняточка,
Серденяточка,
Відімкніть,
Відчиніть,
Ваша мати прийшла,
Молочка вам принесла!

Маленькі думали, що мати,
І відімкнули двері вмить.
Вовк гаркнув грізно та й до хати
І козеняток ну ж ловить!

Побив тарелі та горнята,
У кожний кутик заглядав,
Ловив бідненькі козенята
Й одно по одному ковтав.

Лише найменше врятувалось,
Втекло й сховалося за піч,
Либонь і дихати боялось,
Бо добре знало, в чому річ.

А вовк пішов відпочивати,
Таку він здавна звичку мав,
Під буком розвернувсь крислатим
І в холодочку задрімав.

Коза додому повернулась,
А в хаті козенят нема . . .
Журба бідненьку огорнула,
Ридала, плакала вона:

— Ой, козеняточка мої
Ой, серденяточка мої,
Навіщо двері відчиняли,
Чому ви вовка не впізнали?

З-за печі козеня озвалось
Найменше з-між своїх братів,
Воно про вовка розказало,
Якого лиха накоїв.

Тоді матуся сіробока
Побігла з хати навпрошки
І вигострила край потока
На камені свої ріжки.

Пішла швиденькою ходою
До вовка, що в траві хропів,
І грізно тупнула ногою:
— Діток моїх ти, вовче, з'їв!

Збудився вовк, почав брехати:
— Ой, кумо, кумонько моя,
Відколи став я полювати,
Твоїх дітей не бачив я.

Але маленькі козенята
Матусин голос пізнають
І починають враз кричати
У вовчім животі: — Ми тут!

А мати люто поглядає
І вовка штурх ріжком в живіт!
Роздерла шкуру й добуває
Дітей своїх на ясний світ.

Пішли вони мерщій додому,
На втіху матері живуть,
Та відтепер уже нікому
Вони дверей не відімкнуть.

А вовк приплентавсь до кравчихи,
Нитками черево зашив —
Якби не трапилося лихо,
Сто років був би ще прожив.

А то він заблудився в пущі,
Коли якраз чигав овець,
Там під рушницю вліз гримущу,
Бабах! — і вовкові кінець.

Пояснення-словничок: полонина — pasture on top of a mountain; серденя — (my) darling; усмак — доволі (enough); ґанок — porch; гультяй — idler, unruly fellow; хитро — підступно (sly); хитрун — crafty person, dodger; хрипливий — hoarse; пищати — to squeak; козятина — козяче м'ясо; несситий — insatiable; дукат — металевий гріш вартости 3 карбованців; циган — gipsy; гаркнути — to growl, to snarl; ковтати — to swallow, to gorge; крислатий — branchy; навпрошки — навпростець (straight); черево — живіт (stomach); пуща — dense (virgin) forest.

Роман ЗАВАДОВИЧ

КУДЛИК ЗАНЕДУЖАВ

Кудлик занедужав. У нього спухла передня лапка. Котик почав кульгати, ходив на трьох, а там перестав їсти, зашився в куток і сумними очима дивився на своїх приятелів, Марусю та Петрика, ніби просив: „Поможіть мені!"

У Марусі й Петрика була ще менша сестричка, Леся. Коли котик був здоровий, вона з ним частенько бавилася, чесала його й зав'язувала синю стрічку на його сніжнобілій кудлатій шиї. Коли ж побачила, що він уже не хоче бігати навіть за шнурком з прив'язаною на кінці ґумовою мишкою, знайшла собі іншого товариша забав — песика Гектора. Гектор жив у Люди, Лесиної ровесниці з сусіднього дому.

Хворим Кудликом заопікувалися Петрик і Маруся.

— Татку! — сказала Маруся найближчої суботи. — Наш Кудлик хворий.

Всі домашні дуже любили Кудлика. То був білий котик перської породи з гарним пушистим хвостом. Тато любив домашніх звіряток, тому й купив Кудлика півроку тому і приніс додому в кишені.

Тато подивився на Кудлика і сказав:

— Він справді виглядає на хворого. Треба його взяти до лікаря.

За чверть години татове авто зупинилося перед домом, де на великій таблиці виднів напис: „Шпиталь для малих тварин". З авта, крім тата, висіли Петрик і Маруся. Маруся тримала на руках сумного Кудлика.

У чекальні сиділи люди з песиками, котиками, а одна дівчинка мала в клітці навіть маленьку мавпочку. Лікар викликав їх по черзі в сусідню кімнату й оглядав. Прийшла черга й на Кудлика. Лікар пильно оглянув опухлу лапку, розгорнув тонку кудлату шерсть і сказав коротко:

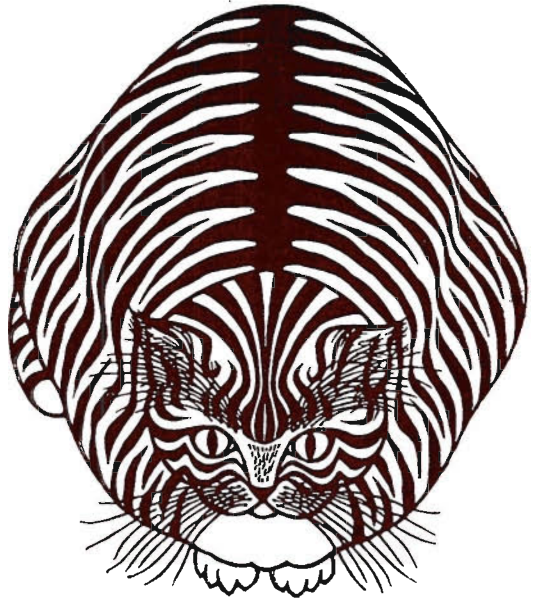
— Є!

Узяв пінцета й обережно, хоч і не без труднощів, почав здіймати з Кудликової лапки ґумову перев'язку. Кудликові, мабуть, заболіло, бо запручався й занявкав.

— Що? Що воно таке? — запитали здивовані діти.

— Ґумова перев'язка. Така, що нею стискають хлопці газети, як розносять їх по домах. Чи у вас дома є такі перев'язки?

— Звичайно, є, менші й більші, але ми їх вживаємо тільки для паперів або пакуночків.

Яків Гніздовський — котик
Дереворіз

Тато всміхнувся і сказав:

— Ви — ні, але хто знає, як було з Лесею. Вона ще маленька і могла вжити її для . . . Кудликової лапки.

— Під час забави діти не раз накладають домашнім звіряткам ґумові перев'язки то на лапку, то на шию, то на хвоста, часом навіть на грудну клітку, — сказав лікар. — Потім про це забувають. Ґумка стискає тіло і в'їдається в нього. Кров перестає доходити до того місця, спричиняє опух, а далі постає рана. Що давніша рана, то глибша — часом сягає аж до самої кости. У вашого котика я бачу тільки перші ознаки гнійного запалення, але мені доводилося уже й зашивати рану або й відтинати зболілі частини тіла.

Лікар перев'язав рану, приписав ліки, і Кудлик поїхав додому на Марусиних колінах.

Так, то була Леся, що наклала Кудликові ґумову перев'язку на лапку. Наклала й забула. Тепер вона пригадала, як то було, і призналася. Леся ніжно гладила Кудлика й перепрошувала за ненавмисну кривду.

Петрик і Маруся пішли зараз до сусідів, куди Леся ходила бавитися з своєю ровесницею Людкою. Розповіли, що трапилося Кудликові, й порадили Людчиній мамі оглянути Гектора. Оглядини виявили, що Гектор мав ґумову перев'язку на хвості. Саме тепер Людка й Леся пригадали собі,

що позавчора пробували причепити песикові до хвоста купленого в парку синього бальоника.

Знову були перепросини, тим разом Люда перепросила маму, тата й Гектора. Потім обидві дівчинки приобіцяли, що вже ніколи-ніколи не будуть бавитися з котиком чи песиком ґумовими перев'язками.

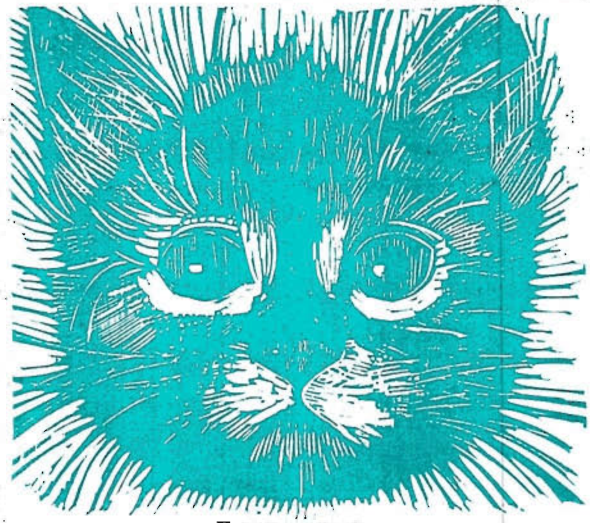
Кудлик швидко видужав, а Гектор, на своє щастя, ще не мав часу занедужати.

У неділю прийшли до Кудликових господарів гості — тітка Галя й вуйко Сипко. Леся показала їм Кудлика й розповіла, що йому трапилося.

— І в нас не було краще, — розповіла тітка Галя. — Якісь недобрі хлопці почепили на вудку кусник м'яса й перекинули його в наш садок. Наш Бурко спокусився на м'ясо і ходів його проковтнути. Вуйко почув якісь голоси, вийшов у садок, „рибалки" втекли, а Бурка треба було завезти до ветеринара, щоб видобув з язика гачок.

Розмову про котиків, песиків і недобрих або забудькуватих дітей закінчив вуйко Сипко такими словами:

— Ветеринарний лікар розповів нам про кілька випадків — таких, як Бурків, таких, як Кудликів, і ще інших, від яких тварини тяжко терплять. Ви, Марусю, Лесю і Петрику, не тільки самі уважайте, щоб не заподіяти кривди своїм чотириногим приятелям, але розкажіть усім знайомим дітям — а вони хай передадуть іншим — щоб завжди були уважливі до домашніх тварин.

Голова котика
Дереворит Богдана Божемського

Пояснення-словничок: **ґумова перев'язка** — rubber band; **порода** — race, species; **клітка** — cage; **шерсть** — hair, fur; **пінцет** — щипчики (pincette, tweezers); **пручатися** — to resist; **грудна клітка** — chest; **опух** — swelling; **гнійне запалення** — suppurative inflammation; **ненавмисний** — unintentional; **перепросини** — apology, excuse; **проковтнутти** — to swallow; **забудькуватий** — forgetful.

Катерина ПЕРЕЛІСНА *Ілюстрація Юрія КОЗАКА*

СЛІДОПИТИ

У садочку повно снігу...
Слід глибокий – заяць бігав!
Слід до хати, слід від хати...
„Нумо, зайчика шукати!"

– Слід ось тут, а тут пропав...
„Він тут, мабуть, ночував!"
– Кору гриз тут... Де ж подівся?
Як крізь землю провалився!

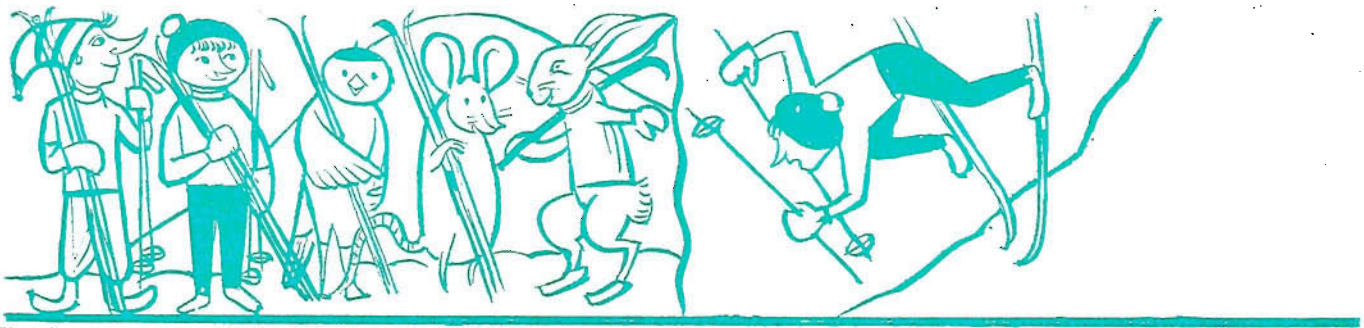
„Гляньте – гірка! От так сніг!
Зайчик тут!.. Ловіть!.. Побіг!"
Зайчик – стриб! і як помчав,
Тільки хвостик показав.

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ

Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ

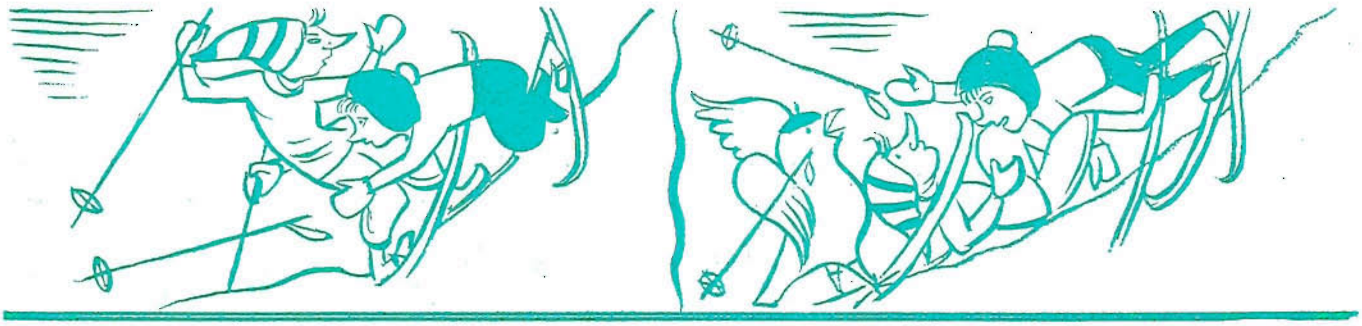
ГОЦА ДРАЛА

**Край ліска сьогодні зрання
Лещатарські йдуть змагання.**

**Із вершечка кротовини
Перша з вітром Гоца лине —**

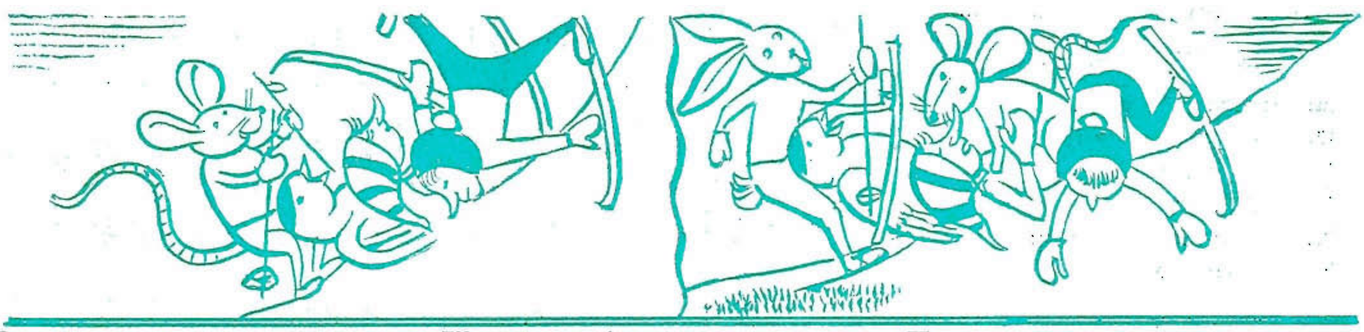
**— та утриматись не вміла,
Сторчголов униз летіла.**

**А як падала у сніг,
Ромтомтомця збила з ніг.**

**Ось летять вони удвох —
Чути тільки „ах” і „ох”.**

**Кілька кроків покотилась,
На горобчика звалились.**

**Ось летять вони утрьох —
Чути тільки „ах” і „ох”.**

**Кілька кроків покотились,
Сіру мишку з ніг звалили.**

**Наостанку вчотирьох
Зайчика звалили в мох.**

**Посідали всі вп'ятьох —
Вже не чути „ах” і „ох”.**

**Всі регочуть ха-ха-ха:
— От пригода нам яка!**

**Посміялися — вставаймо,
Все спочатку починаймо!**

Слова: Леонід ПОЛТАВА *Музика: Олег* СТРАТИЧУК

МИШАЧА ВІЙНА

(Оперета для лялькового театру)

Беруть участь:

КІТ — *войовничий, вусатий, із шаблею*

ВОРОНА — *поважна пані, в окулярах*

МИШКА-МАТИ — *відважна*

ДРУГА МИШКА — *ляклива*

ТРЕТЯ МИШКА, ЧЕТВЕРТА МИШКА — *(без слів)*

5-та, 6-та, 7-ма мишки

Для вистави потрібні: сцена, що зображує внутрішній вигляд гарної хатини, кілька вишитих хустинок, молоточки, ковадло, ковбаска звичайна, друга ковбаска — металева, дзвіночок, телефон, люстро, шабелька; глечик (опукла половинка до глядача, за якою ховається ворона).

МУЗИЧНИЙ ВСТУП

Ява I.

(Мишки працюють: вишивають хустинки, приміряють їх тощо)

МИШКИ *рецитують:*

Ми, сивенькі мишки,
Живем собі нишком
У нірці-дуплинці —
У своїй хатинці,
Ми працюємо щоднини —
Вишиваємо хустини.
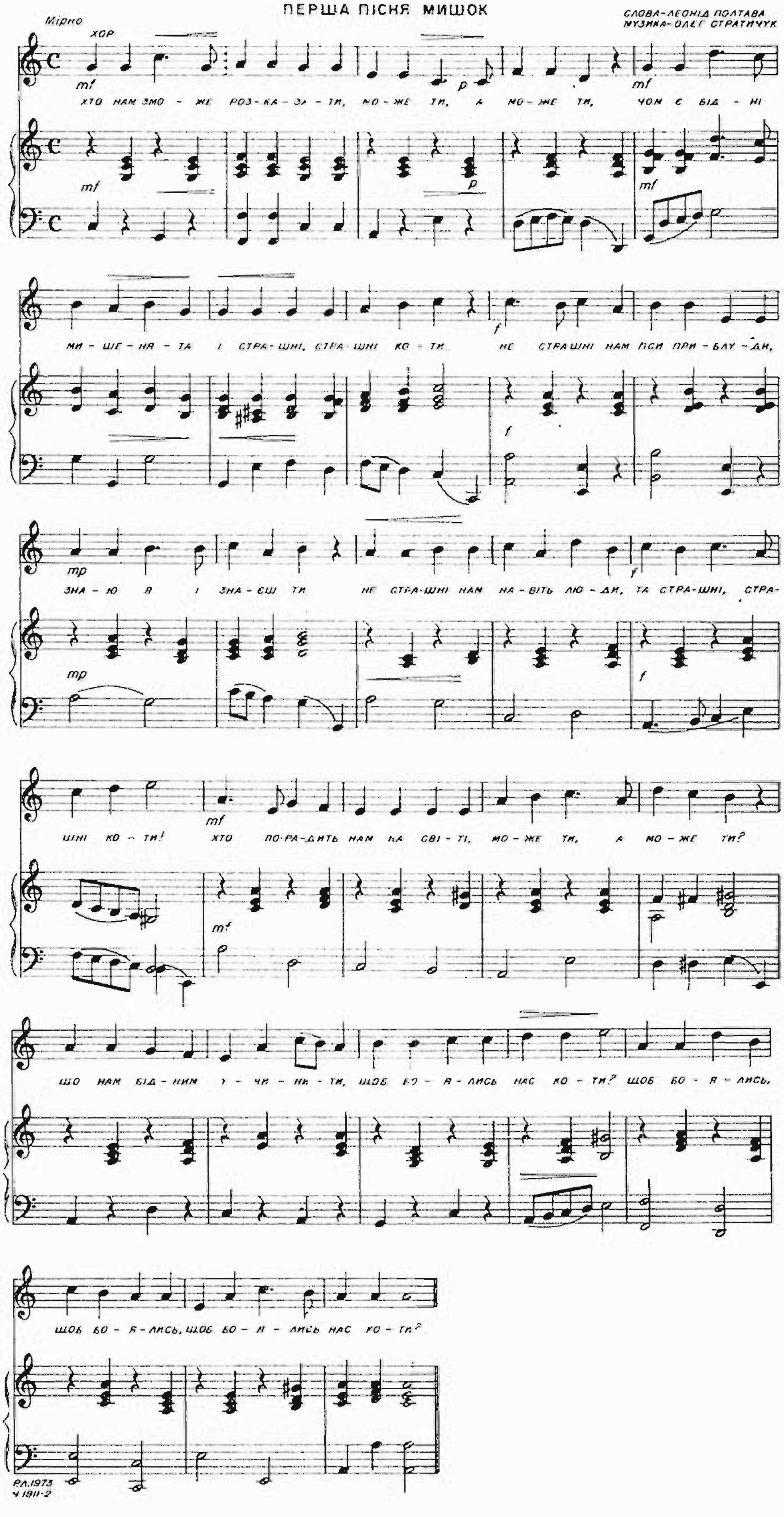
Ми, малі сестриці,
Мишки сіролиці,
Збираєм зернинки,
Шиємо хустинки,
Щиро любим нашу хату —
Нашу мишачу палату!

ДРУГА МИШКА

Так за що, за що на нас
Кіт свариться раз-у-раз?

ТРЕТЯ МИШКА

Так завіщо кіт щоночі
Нас усіх поїсти хоче?

ЧЕТВЕРТА МИШКА

Чом боятись маєм нині
У своїй хатині?

МИШКА МАТИ

Бо котюга-волоцюга
Сам не має хати!
Зла личина цю хатину
Хоче в нас забрати!

ЧЕТВЕРТА МИШКА

Он чому той кіт щоночі
Нас усіх поїсти хоче!

ВСІ МИШКИ

Радьмося ж, сестриці,
Як позбутись „ки-и-и-ці"?!

(Всі задумуються)

ПЕРША ПІСНЯ МИШОК

Хто нам зможе розказати —
Може ти, а може ти?
Чом є в світі мишенята
І страшні, страшні коти?

Не страшні нам пси-приблуди —
Знаю я і знаєш ти, —
Не страшні нам навіть люди,
Та страшні, страшні коти!

Хто ж порадить нам на світі —
Може ти, а може ти? —
Що нам, бідним, учинити,
Щоб боялись нас коти?!

МИШКА-МАТИ

Я вже знаю!
Я вже знаю!
Ми кота переляка́єм!..
Принесіть но, дочки,
Золоті дзвіночки...

(Третя і Четверта мишки побігли по дзвіночки)

Ти ж по телефону
Виклич ворону,
Так, так, —
Пані Ворону!

(Друга мишка телефонує)

Молотки несіть, сестриці, —
Ковбасу скуєм для „ки-и-иці"!

(П'ята, Шоста і Сьома мишки побігли по молотки)

Я ж заліза принесу,
Щоб скувати „ковбасу"...
О, ще й люстро добре мати,
Щоб котюгу налякати!..

(Продовження буде)

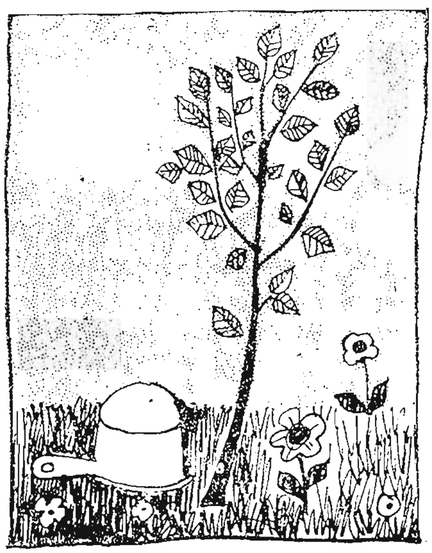
КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

КАЗКА ПРО СНІГУРА

Була зима. Надворі було багато снігу. Діти зробили великого снігура. Зробили йому очі і ґудзики з вугликів. Замість шапки поставили старий баняк на снігурову голову, а ніс зробили йому з моркви і дали в руку вербову палицю.

Під весну сонце почало довше і ясніше світити і давати більше тепла. Сніг почав танути. Снігур став меншати. За якийсь час снігур зник цілком. На його місці залишився старий баняк, а побіч нього почала рости вербова палиця, що її снігур мав у лівій руці. Ця верба дуже гарно росте, і вона вже випустила листя. Бо з „тіла" снігура залишилося багато води, а верба дуже любить воду. Довкруги ростуть квіти.

Мар'яна Д ж у с, 8 років, учениця 3-ої кляси Школи Українознавства ім. Лесі Українки в Ноттінґгамі, Англія

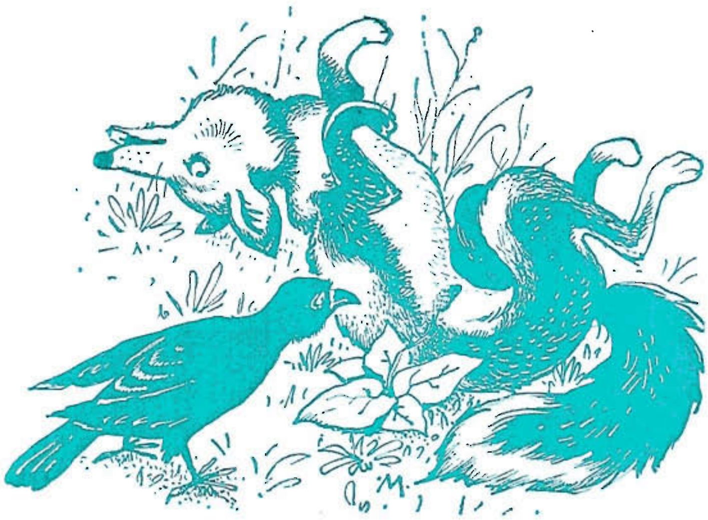

Олександер ЛОТОЦЬКИЙ-БІЛОУСЕНКО

Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

4. ЛОВИ НА ПТИЦЬ

Спритніша була наука, як пташок ловити. Сховала лисиця дітей у кущі так, щоб їм усе було видко звідти, а сама поповзла тихенько по траві до ліщини, де угляділа пташку. Сидить пташка на гілці та знай собі виспівує, а лисиця тим часом щораз ближче та ближче підлазить, та так тихенько, що пташка її й не бачить і не чує. Схаменулась бідолашка вже тоді, як лисиця зразу стрибнула до неї й піймала її гострими зубами. Кинулись діти до мами; вона спершу навчила їх, як обскубати пташку, а після цього вже й дала з'їсти.

Наука чергувалася за наукою. Побачила одного разу лисиця, що ворони вгорі понад лісом літають. Вона дала знак дітям, щоб тихо в кущі сиділи, а сама простяглася на землі, мов нежива, ще й ноги відкинула. Нижче й нижче спускаються ворони, приглядаються, чи справді нежива лисиця. А вона наче спробувала піднятися на ноги, та ноги немов би її не держать. Захиталась, упала й витяглася — зовсім, мов нежива. Ворони спустилися на землю, походжають уже недалеко від лисиці, та все ж не відважуються приступити до неї. Вона ж лежить, ні ногою, ні вухом не рухне, оком не моргне. От, знайшлася серед ворон одна найсміливіша, підскочила, дзьоб лисицю у хвіст і відскочила. А та мов і не чує — лежить собі мертвісінька. Бачать ворони, що небезпеки немає, починають ближче підходити. А та найсміливіша підскочила вже й до самої голови лисициної. Саме налагодилася вона виклювати смачне лисицине око, вже й дзьоба підняла — а лисиця хап її за шию!

Лисенята в кущах сиділи та аж дух затаїли в собі, дивлячись на це та беручи собі за науку мамину штудерність.

5. УЧИСЬ АЗБУКИ, ТО ПРИЙДЕ ХЛІБ У РУКИ

Настане вечір, збереться лисяча родина у своїй безпечній домівці, обляжуть діти кругом свою матір-лисицю, а та їх усе навчає, як треба на світі жити.

— Не дармуйте, діти! — каже вона. — Хто не хоче голодним бути, той мусить дбати про себе, на

лови ходити, добичу собі ловити. Як вийдеш на лови, то тихенько та обережненько посувайся, а найбільше носом до всього причувайся! Ніс у тебе перед очима, то носом можеш усе чути раніше, ніж оком побачиш. Щоб добре все нюшити, то не за вітром біжи, а проти вітру, бо тоді вітер принесе тобі, чим де пахне.

А як біжиш куди, то не залишай слідів за собою; біжи не просто стежкою, а манівцями, травою. Коли вода тобі по дорозі трапиться, стрибай у воду; там твій слід загубиться, що й по духу нюхом ніхто не знайде.

Пильнуй ловів на світанку — вони найбільше смакують. Добре мишу зловити та жучком закусити; непогано гніздо знайти та пташенят поїсти або хоч яєчка випити; а найкраще — зайчика злапати. Тоді вже наїсися досхочу. Коли трапиться в болото зайти, то й тут собі раду давай: диких качок лови, жабку по дорозі схрупай. Та й у річці можна знайти собі добру поживу: спіймати рибку, вхопити рака, а як треба, то скоренько і на той бік перехопитися. Ні поля, ні сіножаті не обминай! Гнізд тут багато й усі долі — от і відвідуй їх одно по одному. Здалеку вглянеш — то присунься потихеньку, до землі прилипни та пильнуй, як би й саму пташку захопити з пташенятами. А доведеться до села завітати — то найсмачніше курочками поласувати.

Нема смачнішого м'яса над пташине. Та не смачно птиць ловити, бо в них крила, легкі й бистрі. Але найсмачніші птиці мають важкі крила й важкий розум — це кури, качки, гуси, індики. Ці нерозумні птиці важко літають та легко дають себе зловити. Але через них загинуло багато хоробрих лисів та пишнохвостих лисиць. Бо їх оберігають собаки. Ой, ой, як несмачно з ними стрічатися, бо легко можна й самому в зуби їм попасти!

6. ЛИСЯЧІ ВОРОГИ

— А страшна, мамо, собака? — питають настрашені діти.

— О, страшна! Собака та вовк — то найстрашніші для нас звірі. Я вам їх колись покажу. Як натрапите коли на них, то стережіться та бороніться — не так силою, як розумом і хитрощами.

Але найстрашніша для нас — людина. Це такий звір на двох ногах. Він і розумний, і хитрий. Уклав він спілку з собакою, і разом, спільними силами, на нас напосідаються. Добре, що не поспільничився він ще й із вовком — о, тоді нам був би кінець . . .

Небезпечно йому й здалека на очі попадатися, бо має він таку палицю, що здалека громом

б'є. Тож, навіть не бачивши, легко можна загинути від нього. Видумує він усякі пастки на лісового звіра, а найбільше на лиса та на вовка. Ставить у лісі такі залізні гострі зуби і так хитро прикриває їх землею та листом, що й не помітиш і не здогадаєшся. Та ще й на принаду коло тої пастки поставить м'ясо. Біда й горе нерозумному та голодному звірові: ступить необережно на пастку, вхоплять залізні зуби за ногу, стиснуть і вже не випустять. А то, буває, біжиш лісом, бачиш — на дереві півень закукурікав. Підбіжиш, підскочиш, щоб ухопити, та й упадеш у яму, що хитро була прикрита тоненьким хмизом та листям.

— То вже як попастися людині, то й пропав? — питають знову перестрашені діти.

— О, ні! — сказала лисиця й хитро посміхнулася. — Коли з розумом жити, то вже не такі й страшні оті вороги. І перехитрити їх не так уже трудно. Мені моя мама не раз розповідала, як вона і вовка, і навіть саму людину обдурювала.

— Розкажіть, розкажіть нам, мамо! — просили лисенята.

— Ну, добре, лежіть тихо та слухайте! — сказала лисиця.

І почала оповідати.

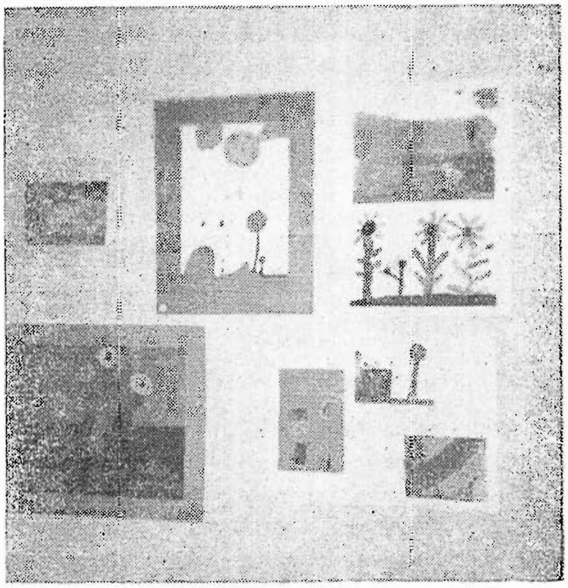
(Продовження буде)

Пояснення-словничок: **ліщина — рід горіхового куща (hazel nut tree, hazel bush); схаменутися — опам'ятатися (to recover one's thoughts, come to oneself again); затаїти дух — перестати дихати; манівці — бездоріжжя (byway, side way, untrodden path); перехопитися — перейти; не смачно — тут — не легко; напосідатися — чіплятися когось (to press hard); пастка — пристрій ловити звірів (trap); хмиз — сухі галузки (dry branches).**

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

ВИСТАВКА ДИТЯЧОЇ САМОДІЯЛЬНОЇ ТВОРЧОСТИ В НЮ ЙОРКУ

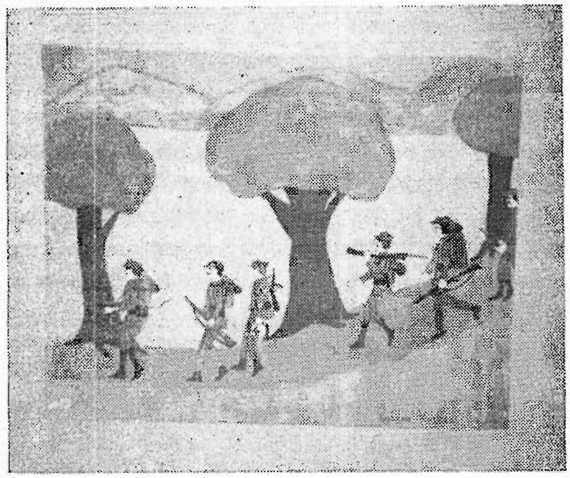
У Ню Йорку відбулася Виставка Дитячої Самодіяльної Творчости. Вона тривала від 5 до 12 листопада 1972 р. Взяло в ній участь 50 дітей з Ню Йорку й інших міст, а навіть з Европи. Виставку, що мала 150 експонатів, відвідало 200 осіб. Влаштував її 64-ий Відділ Союзу Українок в Ню Йорку.

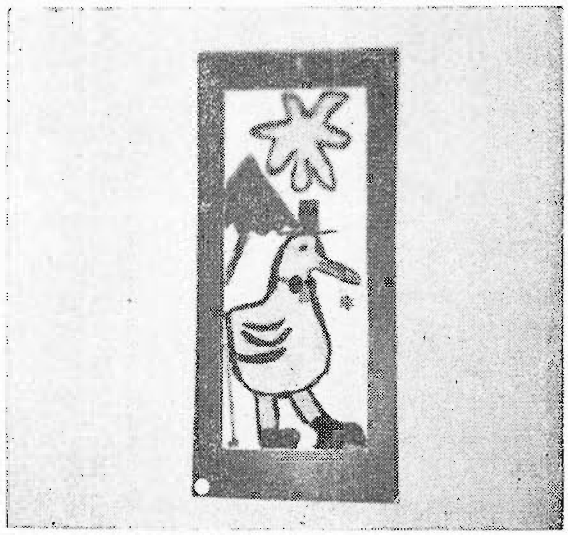
Частина кутка найменших учасників виставки: Христя Макарушка, Бельгія (5 років), Яким Ганюк, Вашингтон, Д.К. (5 років), Арета Гарасимчук, Ню Йорк (8 років),

Про цю виставку пише наша читачка Арета Г а р а с и м ч у к: Дорога „Веселко"! Я дуже люблю малювати. Мій брат також. Ми ходимо до Малярської Студії проф. Л. Кузьми. Я ходжу до Студії вже рік, а мій брат щойно почав ходити. Ми малюємо й рисуємо вже давно, ще поки почали відвідувати садочок.

У неділю 5-го листопада м. р. ми були на дитячій виставці. Вона нам сподобалася, а найбільше припали мені до вподоби образи з соняшниками й килимом. На виставці були також рисунки мої, мого брата Ореста й інших дітей зі Студії. Перед виставкою ми хотіли піти на годину малювання образків до переказу про Кирилу Кожем'яку, але були дуже перемучені лекціями в школі українознавства, на балеті й музичною лекцією.

Богдан Кузишин, Ню Йорк (11 років) — Січові Стрільці

Боян Онишкевич, Трентон, Н. Дж. (9 років) — Король Качколюдів

УЧНІ „РІДНОЇ ШКОЛИ" В МОНТРЕАЛІ-РОЗЕМОНТІ

На світлині учні сьомиклясової Рідної Школи при парафії Успіння Божої Матері на Роземонті в Монтреалі з директором о. Василем Бринявським і місцевим деканом о. протоєреєм Антонієм Цимбалістим та вчителями.

Школу веде о. В. Бринявський (посередині зліва) вже двадцять два роки як її засновник і директор. Більшість учнів — це передплатники „Веселки". Учителька школи п-і Марія Брикович приєднала в грудні м. р. вісімнадцять нових передплатників „Веселки", які склали також по одному долярові на пресовий фонд журналу. Це такі діти: Люба Ґайда, Михась Боднар, Роман Кіщук, Тамара Кузик, П. Анна Сосюкало, Евгенія Якимець, М. Говера, Н. Кут, Ангелина Морарищ, Іван Данилюк, Анна і Уляна Леґедза, Таня і Петрусь Штурини, Л. Баб'як, Марта Білик, І. Іроденко, Ірина Душара, Маруся Дольницька, Дануся Дажене, Андрій Бушар (давній передплатник).

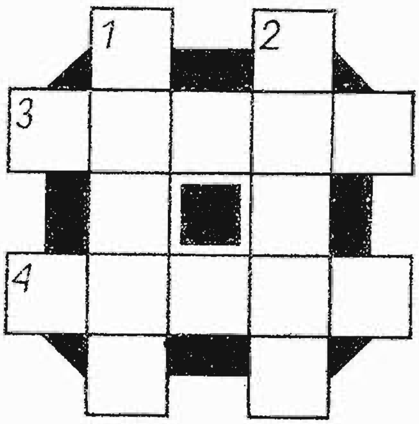
РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ" ЗА СІЧЕНЬ 73: ЧОТИРИ КВАДРАТИ: 1. Канів, 2, Школа, 3. Іскра, 4. Конка, 5 Потік. II квадрат: 1. Корок, 2 Курка, 3. Какао, 4. Шкура, 5. Крути. III квадрат: 1. Кодак, 2. Мурко, 3. Сокіл, 4. Окріп, 5. Косів. IV квадрат: 1. Князь, 2. Екран, 3. Кукла, 4 Казка, 5. Копик.
ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА: Старий і Новий Рік.

„Рідна Школа" у Монтреалі-Роземонті, Канада

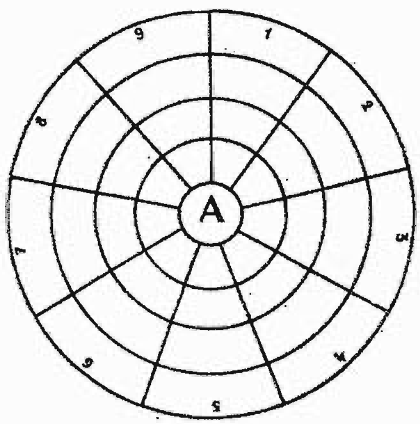
ХРЕСТИКІВКА

По вертикалі: 1) Столиця Франції; 2) Місце бою українських юнаків з большевиками-москалями.

По горизонталі: 3) Частина назви славного давнього монастиря в Києві; 4) Падає восени з дерев.

ВПИШІТЬ СЛОВА

До цього рисунку впишіть 9 слів, кожне з 5 букв. Остання буква кожного слова має бути „а". Значення слів: 1) Найкраща пора року; 2) Ім'я володарки України, також визначної нашої письменниці; 3) Українське портове місто над Чорним морем; 4) Ім'я матері Лесі Українки, а також ім'я поетки, що її вбили німецькі окупанти в Києві під час другої світової війни; 5) Назва міста в Західній Україні над рікою Стрий; 6) Ліва притока Дніпра; 7) Перше слово приповідки „- - - - - будує, незгода руйнує"; 8) „Бачить — не бачить, Чути — не чує, Мовчки говорить, Дуже мудрує"; Про що говорить ця загадка байкаря Леоніда Глібова? 9) Перше слово книжки для дітей письменниці Теклі Білецької „- - - - - щастя".

Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ
Scenario and story: R. ZAVADOVYCH

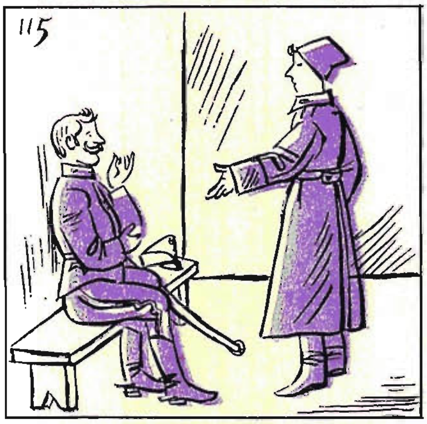
Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ
Illustrations: P. CHOLODNY

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
ІСТОРИЧНА КАЗКА

BOHDAN - SICHOVY STRILETS
UKRAINIAN TALE

РОЗДІЛ IX: ГЕНЕРАЛ ВІДДЯЧИВСЯ

CHAPTER IX: THE GENERAL RECIPROCATES

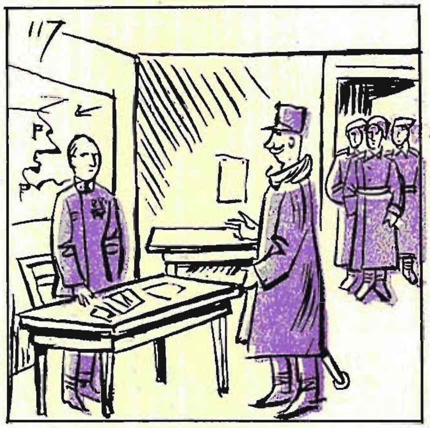
Богдан розповів генералові всю правду.

Bohdan told the general everything.

Дізнавшись, що його визволили українські січові стрільці ,генерал узяв їх з собою до головної квартири корпусу.

After learning that he was liberatd by the Ukrainian Sich Riflemen, the general took all of them to the Corps Headquarters.

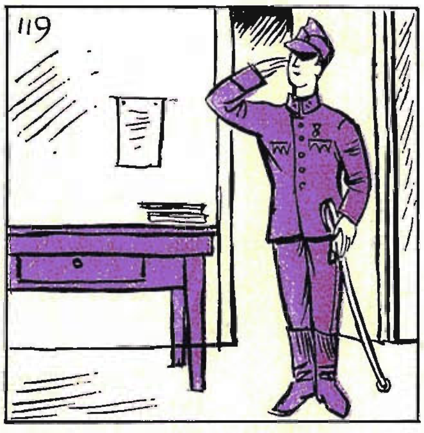
— Цим бравим воякам треба дати військове відзначення, — сказав генерал до полковника.

"These brave soldiers deserve a military award," the general told the colonel.

— Це полонені з російської армії! — відповів полковник. — Їх треба вдруге заарештувати!

"But they are prisoners from the Russian army," replied the colonel. "They should be arrested again!"

У тут хвилину адьютант зголосив: — Пане генерале, мешканці сусіднього села взяли в полон чоту москалів!

"Sir, the inhabitants of the nearby village have just captured a detachment of Russian soldiers," announced an adjutant at this moment.

Коли впровадили Федора до кімнати, він з окликом „Невже це ти, Богдане?!" кинувся йому в обійми.

"Is this you, Bohdan?" exclaimed Fedir as he was brought into the room and embraced Bohdan.

(Продовження буде)

(To be continued)